

Vlado Kalata

(1932. - 2015.)

Vlado Božić

U 84. godini života napustio nas je Vlado Kalata, jedan od osnivača prve speleološke udruge u Hrvatskoj nakon Drugog svjetskog rata. Nažalost, o njegovoj smrti članovi Speleološkog odsjeka HPD-a Željezničar saznali su tek 2018. godine, pa mu se sada odužuju objavljivanjem nekrologa.

Vlado Kalata rodio se 8. siječnja 1932. u Zagrebu. Po zanimanju je bio kvalificirani električar i klesar. Preminuo je 19. travnja 2015.

Bio je jedan od prvih članova Speleološke sekcije osnovane u PD-u Zagreb 1949. Tu je bio član do 1950. kada je prešao u Speleološku sekciju PD-a "Željezničar", čiji je član bio do smrti. Za počasnog člana SO HPD-a "Željezničar" izabran je 1975. U SO-u je bio ekonom-oružar 1957., arhivar 1960. i tehnički referent 1961.

Posebno se zanimao za speleološku opremu i tehniku istraživanja podzemlja, naročito za izradu speleoloških ljestava i telefona, kao i za sustav osiguranja kod spuštanja i penjanja speleologa.

Glavno razdoblje aktivnosti bilo mu je od 1949. do 1961. Njegova speleološka djelatnost cjelovito je predstavljena 2000. u jubilarnom broju časopisa Speleolog (Božić, 2000).

Iako od 1961. više nije sudjelovao u terenskim aktivnostima SO-a, s njegovim je članovima bio u stalnoj vezi. Povremeno je dolazio u prostorije SO-a čuti što ima novog, ponajviše na godišnje skupštine. Zadnji puta je na godišnjoj skupštini SO-a bio 2014. i to baš na dan kada se u jutro u jednoj trgovini poskliznuo i ozlijedio glavu. U SO je došao s povezom i vidljivom "črnjavkom" na licu pa nije htio puno komunicirati s ljudima, Ipak, sa starim je članovima ubrzo uspostavio

Vlado pokraj Donje Cerovačke špilje 25. 6. 1950.

Autor: Vladimir Redensek

kontakt i s njima raspravljao izvješće o radu SO-a za 2013. kada je istraživao najdublji jamski sustav u Hrvatskoj, Lukina jama - Trojama. Vladu je impresionirao entuzijam mladih sudionika ekspedicije u Lukinu jamu i divio se snazi, izdržljivosti i opremljenosti istraživača. Bio je vrlo zadovoljan da i danas, kao i nekada, ima mladih, jakih i izdržljivih članova.

Raspravljali smo o našim prijašnjim istraživanjima, npr. istraživanju Jame na Kolištini u Prgometu 1948. i istraživanju jame Čudinke 1957. koja su također bila naporna i zahtjevna. Jama Čudinka u NP-u Plitvička jezera bila je 1957. najdublja poznata jama u Hrvatskoj koju je istraživao SO PD-a Željezničar. Na njenom dnu bio je i Vlado Kalata. Podsjetili smo se kako je Vlado na kraju te ekspedicije izvukao, kako se kaže, "deblji kraj". Naime, nakon uspješno savladane jame, duboke 203 m, trebalo je na površinu izvući ljestve. Budući da izvlačenje svih ljestava u jednom komadu (ukupna duljina ljestava veća od 200 metara!), ni uz pomoć vitla nije išlo (prevelika ukupna težina ljestava) odlučeno je da Vlado Kalata siđe na dno,

Na Godišnjoj skupštini SO-a 1990.
Autor: Juraj Posarić

Spuštanje u Jamu na Kolištini kod Prgometu
1. svibnja 1958.
Autor: Krasin Gržinić

na sebe prikvači kraj ljestava, i penje se povlačeći ljestve za sobom. Ni to nije išlo jer su ljestve zapinjale o ljestve po kojima se penjao. Dio ljestava je tada zakvačio karabinerom o prečku ljestava do kojih je došao, spustio se niže do kraja ljestava koje su visjele, njih zakvačio za sebe i penjao do karabinera. Prenosio je ljestve tako s nižeg dijela na viši, sve dok nije došao do ruba jame. Tada smo mu dobacili užu kojim je vezao ljestve ispod sebe pa smo ih uspjeli sve izvući van. Tek smo tada ustanovili da je to trajalo od jučerašnjeg popodneva, cijelu noć, sve do jutarnjih sati. Vlado je izjavio da nikada u životu nije bio tako umoran, ali i zadovoljan, jer je njegova snaga i izdržljivost doprinijela uspješnom završetku ekspedicije. Na godišnjoj skupštini rado se sjetio tog događaja i bilo mu je drago da i danas ima članova koji daju sve od sebe za uspjeh ekspedicije u koju su se uključili.

Nažalost, godinu dana nakon tog susreta Vlado je preminuo, ali će ostati u sjećanju kao fizički snažan, ali i pouzdan sudionik svake Željezničarove speleološke akcije.

Literatura:

- Božić, V. (2000.): Vlado Kalata, Biografije zaslužnih članova, Speleolog 50, 129-132